

SPIS TREŚCI

WSTĘP	13
Rozdział I	
WYBITNI TWÓRCY LITERATURY DLA DZIECI	21
1. Fenomen twórczości Marii Konopnickiej w edukacji małego dziecka	21
Gniazdo rodzinne poetki	21
Pozytywistyczna codzienność poetki	25
2. Rola literatury pięknej w rozwijaniu kompetencji społecznych i moralnych uczniów. Ponadczasowość idei SERCA Edmondo de Amicisa	30
Edmondo de Amicis i jego twórcza droga	31
Wartości pedagogiki SERCA Edmondo de Amicisa w kontekście kompetencji społecznych i moralnych	38
SERCE jako wyraz miłości do szkoły...	40
SERCE jako poemat dobra i odpowiedzialności	44
3. Humanizm, humor i fantazja w życiu i twórczości Janusza Korczaka	46
Rozrachunek z sumieniem i własnymi wyborami...	46
Spuścizna literacka Janusza Korczaka	48
Pod berłem króla dzieci – wspomnienia o Januszu Korczaku	55

4. Obraz dziecka i dzieciństwa w twórczości Joanny Papuzińskiej jako źródło inspiracji pedagogicznych. Dzieciństwo utracone i odzyskane	57
Portret autorki literatury dla najmłodszych, inicjatorki akcji wspierającej czytelnictwo	57
Poetyckie potyczki Joanny Papuzińskiej. Zabawa w zgadywanie, przewidywanie i fantazjowanie do wykorzystania w pracy z dziećmi	59
Czarodziejka z uśmiechniętej planety – wartość rodziny w życiu dziecka	62
Powieści Joanny Papuzińskiej – pełne ważnych treści	65
5. Teatr moją pasją, przygodą, fascynacją. Rzecz o Janie Wilkowskim	68
Rozdział II	
WSPÓŁCZESNE WYDAWNICTWA W UPOWSZECHNIANIU KSIĄŻKI DLA DZIECI	95
1. Charakterystyka działalności wydawniczej dla dzieci	95
Kierunki rozwoju działalności wydawniczej	96
Specyfika rozwoju edytorstwa dla dzieci	98
2. Proza, liryka, grafika – literackie oblicze „Świerszczyka”	103
„Świerszczyk” – historia czasopisma	108
Kompozycja pisma	111
3. Rodowód baśni i jej wartości uniwersalne	120
Gra przeciwieństw – charakterystyka baśniowego świata	127
Piękne i brzydkie postacie – baśniowi bohaterowie	135
Istota wartości – dziecięca potrzeba cudowności	139
Rozdział III	
STREFA WRAŻLIWOŚCI ESTETYCZNEJ I ETYCZNEJ POEZJI DLA DZIECI I POEZJI DZIECIĘCEJ	147
1. Słowa w poezji i poezja w słowie	147
2. Twórczość poetycka dla dzieci w latach 1945–1955.	
Topos dzieciństwa i motyw domu	153
W stronę poezji – jej swoistość liryczna	153
Kołysanki, utulanki, zgadywanki, gdybanki wokół motywu domu – folklor pisany wierszem	163

Animizacja i antropomorfizacja motywu domu w poezji dla dzieci – poszukiwanie przestrzeni nastroju	168
Topika domu – metaforyzacja	170
Żartobliwy dydaktyzm w lirycznych i baśniowych wizjach domu	176
Dziecięcy dom w poezji – płynące obłoki, śpiewająca ulewa, gałgankowe lalki	184
3. Twórczość dzieci chorych – przestrzenią terapeutyczną	186
Rozdział IV	
ASPEKT MORALNY, ETYCZNY I ARTYSTYCZNY W LITERATURZE DLA DZIECI	201
1. Edukacja wczesnoszkolna – świadomość i ekspresja	201
Kompetencje kulturalne w kontekście teoretycznym	203
Inkultuacja jako proces	205
Pojęcie świadomości i ekspresji	207
Świadomość i ekspresja kulturalna jako kompetencja kluczowa	211
Wyznaczniki kompetencji „świadomość i ekspresja kulturalna”	212
2. Podstawa programowa – interpretacje i konteksty	213
Rola kulturotwórcza nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	217
Edukacja kulturalna czy kompetencje w kulturze	218
Dziecko w przestrzeni kultury	222
ZAKOŃCZENIE	229
NOTA BIBLIOGRAFICZNA	233
BIBLIOGRAFIA	235